

OTSUS

Vaidlustusaja number	128-26/-
Otsuse kuupäev	08.07.2026
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	AS-i Piletilevi PLG vaidlustus Tallinna Linnateatri riigihankes „Piletimüügiplatvormi ja kliendihalduse teenus“ riigihanke alusdokumentidele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, AS Piletilevi PLG, esindajad vandeadvokaadid Kadri Härginen, Mario Sõrm ja Gerli Helene Gritsenko Hankija, Tallinna Linnateater, esindaja vandeadvokaat Mart Parind
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 5 ja RHS § 198 lg 2 alusel

- 1. Rahuldada AS-i Piletilevi PLG vaidlustus osaliselt ja kohustada Tallinna Linnateatrit viima ostumenetluse kutse p-id 2.4.3, 2.6.1 ja 2.6.4 vastavusse õigusaktidega ettenähtud nõuetega.**
- 2. Mõista Tallinna Linnateatrilt välja AS-i Piletilevi PLG lepinguliste esindajate kulud 2070,29 eurot (käibemaksuta) ja vaidlustuse esitamiseks tasutud riigilõiv 1152 eurot proportsionaalselt vaidlustuse rahuldamisega.**
- 3. Mõista AS-ilt Piletilevi PLG Tallinna Linnateatri kasuks välja lepingulise esindaja kulud 157,50 eurot (käibemaksuta) proportsionaalselt vaidlustuse rahuldamata jätmisega.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 04.06.2026 alustas Tallinna Linnateater (edaspidi ka Hankija) alla lihthanke piirmäära jäävat

riigihanget (ostumenetus) „Piletimüügiplatvormi ja kliendihalduse teenus“ (edaspidi Riigihange).

2. 09.06.2026 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) AS-i Piletilevi PLG (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Riigihanke alusdokumentidele (ostumenetluse kutsele, edaspidi Kutse) mobiilirakenduse (edaspidi ka *native*-rakendus) nõudele.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 17.06.2026 kirjaga nr 12.2-10/128 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 22.06.2026 ja neile vastamiseks 29.06.2026. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitasid täiendavad seisukohad Vaidlustaja ja menetluskulude taotluse Vaidlustaja ning Hankija. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja AS Piletilevi PLG põhjendab vaidlustust järgmiselt.

4.1. Kutse p-id 2.4.3, 2.6.1, 2.6.4 ja 3.3.2 (edaspidi koos rakenduse nõue) näevad kokkuvõtvalt ette, et pakutaval platvormil peab olema spetsiaalselt mobiiltelefoni jaoks loodud ja kasutatav rakendus, mille kaudu saab Hankija kiirelt ja efektiivselt hallata kõiki sündmusi ning nendega seotud muudatusi. Mobiiltelefoni paigaldatava rakenduse nõudmine on põhjendamatu, ebaproportsionaalne ja konkurentsi piirav ning sellisena vastuolus RHS § 3 p-idega 2 ja 3. Lisaks vaidlustab Vaidlustaja Kutse p-i 2.6.4 argumendil, et selles ette nähtud funktsionaalsus „hoida ja hallata“ ei ole esitatud nõnda, et see oleks vastavas valdkonnas tegutsevatele isikutele arusaadav. Nõnda on tingimuse sisu vastuolus RHS § 3 p-is 1 sätestatud läbipaistvuse põhimõttega.

4.2. Rakenduse nõue on ebaproportsionaalne, asjakohatu ja põhjendamatu ega kasuta konkurentsi efektiivselt. Kuigi Hankijal on lai kaalutlusruum otsustada Riigihanke seatavate tingimuste üle, peavad need tingimused võimaldama Riigihanke avatust konkrentsile ja kohtlema pakkujaid võrdselt. Vaidlustajal, nagu ka enamikel võimalikest teistest pakkujatest, ei ole sellist spetsiaalselt mobiiltelefoni jaoks loodud ja kasutatavat rakendust. Vaidlustajal on sama funktsiooni tarbeks loodud mobiilisõbralik veebileht. Veebilehe kaudu saab Hankija kiirelt ja efektiivselt hallata kõiki sündmusi ja nendega seotud muudatusi ja piletiootjal on võimalik teha toiminguid oma ostetud piletitega. Seega täidab Vaidlustaja pakutav mobiilisõbralik veebikeskkond Hankija nõutavad funktsioonid samaväärselt mobiilirakendusega.

4.3. Hankija võib teenuse ja platvormi kasutajamugavusele tingimusi seada, kuid nõuded peavad olema kooskõlas riigihanke esemega, selle suhtes proportsionaalsed ja arvestama ka seda, et nõudega ei kaotataks ära konkurentsi.

Riigihanke esemeks on piletimüügiplatvormi ja kliendihalduse teenus, mitte mobiilirakenduse tellimine. Seega on mobiilse juurdepääsu täpse tehnilise lahenduse küsimus Riigihanke kontekstis kõrvaline. Olustikus, milles Hankija ja kasutajad saavad samu funktsioone samaväärselt täita mobiilirakenduse või mobiilisõbraliku veebikeskkonna kaudu, ei ole mobiilirakenduse nõudmine kooskõlas RHS § 3 p-idega 2 ja 3.

Ainult ühel potentsiaalsel pakkujal, Sviby OÜ-l, on Hankija nõutav mobiilirakendus, st konkurentsi ei kasutata efektiivselt ära.

4.4. „Hoida ja hallata“ nõue ei ole läbipaistev

Tingimus, mille kohaselt peab piletiostjal olema võimalik hoida ja hallata oma ostetud pileteid mobiilirakenduses, ei ole Vaidlustajale üheselt arusaadav ja võib hõlmata väga erinevaid funktsionaalsusi (nt pileтите kuvamine, muutmine, tühistamine, edastamine kolmandatele isikutele, allalaadimine, arhiveerimine jms), kuid Hankija ei ole nende funktsioonide ulatust ega sisu täpsustanud. Sellest tulenevalt jääb ebaselgeks, millist tehnilist lahendust ja millises mahus oodatakse, mis omakorda mõjutab nii pakkumuse koostamist kui ka hinnakujundust.

4.5. 22.06.2026 täiendas **Vaidlustaja** oma seisukohti järgnevalt.

4.5.1. See, et Hankija on tagantjäreli asunud rakenduse nõudele põhjendusi välja guugeldama, ei saa asendada Hankija kohustust vaidlustusmenetluses põhjendada, miks vaidlustatud Kutse tingimused on õiguspärased. Ühe turuosalise pakutavale lahendusele vastava tingimuse seadmine on sageli vastuolus RHS §-is 3 sätestatud üldpõhimõtetega, seda enam, kui tegu on kogu hangitava teenuse sisu ja eesmärki arvestades kõrvalise hankelepingu esemega.

Hankija turundusblogidest otsitud põhjendused ei vasta tegelikkusele ja Hankija vajadusi, mida ta väidetavalt rakenduse nõude kaudu täita soovib, saab täita ka mobiilisõbraliku veebilehe kaudu.

4.5.2. Hankija argumentatsioon põhineb sisuliselt vääril vastandusel: *native*-rakendus kui turvaline, kiire, *offline*-võimekusega ja lojaalsust loov ning PWA (*progressive web app*) kui odav, ebakindel ja ühekordseks kasutuseks mõeldud lahendus. Enamik väiteid, millega Hankija seda vastandust põhjendab, on aegunud, turundusallikatest pärinevad või vastuolus Hankija enda viidatud allikatega.

4.5.3. Hankija leiab, et ei ole õige väita, et PWA on samaväärne *native*-rakendusega. Hankija väidab, et PWA on küll sarnaste funktsioonidega, kuid PWA on suunatud peamiselt ühekordsete ostude tegemiseks ega ole mõeldud looma pikaajalist kliendisuhet. Vastupidiselt Hankija väidetele võimaldab PWA püsivat sisselogimist, avakuvale paigaldamist, *push*-teavitusi, lojaalsusprogramme ja kasutajate taasaktiveerimist. Tehnoloogiliselt ei ole alust väita, et PWA oleks mõeldud üksnes ühekordsete ostude jaoks. Tegemist on turundusliku hinnanguga mitte tehnilise faktiga.

4.5.4. Hankija väidab, et *native*-rakendus võimaldab *push*-teavitusi ja tarbimisharjumuste andmete kogumist paremini ning et *native*-rakenduste turvalisuse tagab rakendustepoe (nt Apple Store) ulatuslik kontroll, PWA-del aga sellised kontrollid puuduvad. Kõik kolm väidet on ekslikud. Esiteks, PWA võimaldab koguda ostukorvi hülgamise statistikat, kasutajate käitumisandmeid jmt. Teiseks, Apple lisas iOS 16.4 versiooniga veebipõhised *push*-teavitused iPhone'idele, mistõttu ei saa enam väita, et *push*-teavitused oleksid ainult *native*-rakenduste eelis. Erinevused võivad esineda kasutusmugavuses või seadistamises, kuid mitte funktsionaalsuses. Kolmandaks, väide, et App Store'i kontroll tagab turvalisuse, ei vasta tegelikkusele. Rakendustepoodide kontroll ei ole turvaaudit ning pahatahtlikud rakendused on korduvalt läbinud nii Apple'i kui ka Google'i kontrollprotsesse. PWA-de turvalisus põhineb HTTPS-protokollil, brauseri turvamudelil ja operatsioonisüsteemi liivakastimehhanismidel (*sandbox*). Turvalisus sõltub eelkõige tarkvara kvaliteedist ja arhitektuurist mitte levitamiskanalist.

4.5.5. Hankija väide, et PWA-del suure tõenäosusega ei ole *offline*-võimekust või et selle tekitamine on tehniliselt väga keeruline, ei ole õige. *Offline*-võimekus ei ole PWA puhul keeruline lisandmoodul. *Offline*-toe kontroll on olnud PWA paigaldatavuse üks osa juba mitu aastat. Pileti QR-kood või triipkood on kliendi vahemällu talletatav (Cache API / IndexedDB) ning kuvatav ilma igasuguse ühenduseta.

4.5.6. Hankija väidab, et *native*-rakendused laadivad 2-3 korda kiiremini kui PWA. Viidatud

number on turundusblogi (mindsea.com) väide, mitte akadeemiline ega standardeid käsitlev kirjandus. Samaväärset numbrit kasutatakse valdkonnas laialdaselt hoopis selleks, et kirjeldada PWA-sid kui 2-3 korda kiiremaid korduvatel külastustel tänu vahemälule.

Konkreetses külmkäivituse kasutajateekonna puhul näitavad sõltumatud arendaja testid, et PWA on kiirem: esmasel kasutajateekonnal ja järgnevatel külmkäivitustel annab PWA-le märkimisväärse eelise nii kiiruses kui kasutusmugavuses võimalus mööda minna rakendusepoest ja kasutada *service worker*'i põhist vahemälu. PWA-d töötavad brauseris, mistõttu on need üldjuhul *native*-rakendustest aeglasemad, kuid vahe ei ole nii suur, nagu Hankija väidab, kuivõrd kaasaegsed brauserid on väga tõhusad ning PWA-d kasutavad *service worker*'i sisu vahemällu salvestamiseks ja korduvatel külastustel peaaegu hetkega laadimiseks. Suure koormusega müügipäeva stsenaariumi puhul on esiplaani rakenduse tüüp suures osas ebaoluline, kuna tippkoormus on taustsüsteemi / infrastruktuuri probleem (järjekorrad, CDN, automaatne skaleerimine), mis on *native* rakenduse ja PWA puhul sama, sest mõlemad kasutavad sama piletimüügi API-t.

4.5.7. Hankija väidab, et Apple keelas kaks aastat tagasi PWA-d oma operatsioonisüsteemis (iOS), esitades seda PWA-de ebastabiilsuse tõendina. Seejuures oli tegemist ligikaudu kahe nädala pikkuse episoodiga 2024. aasta veebruaris-märtsis ning see puudutas ainult Euroopa Liitu. 2024. aasta veebruari keskel kinnitas Apple, et iOS ei toeta Euroopa Liidus enam PWA-sid, kuid umbes kaks nädalat hiljem (2024. aasta märtsi alguses) võttis Apple selle otsuse tagasi ja teatas, et jätkab Euroopa Liidus avakuvale lisatud veebirakenduste toetamist. Tagasipöördumine toimus Euroopa Komisjoni surve all, Euroopa Komisjon leidis, et Apple'i samm veebirakenduste blokeerimiseks ei olnud nõutav ega õigustatud. Teisisõnu, Euroopa Komisjon kaitses aktiivselt PWA-sid. Seega ei näita viidatud episood kuidagi PWA-de ebastabiilsust.

4.5.8. Hankija viitab ka statistikale, mille kohaselt 90% kogu mobiiltelefonide kasutusest leiab aset *native*-rakenduste kaudu ja ainult 10% ulatuses sirvitakse veebi. Viidatud näitu on valesti kasutatud. See koondnäit põhineb peamiselt sotsiaalmeedia, mängude ja sõnumirakenduste kasutusajal äppides ega ütle midagi tehingupõhise piletimüügi kohta, kus kasutajad jõuavad veebikeskkonda rutiinselt otsingu, linkide ja reklaamide kaudu.

4.5.9. „Hoida ja hallata“ nõue ei ole läbipaistev

Hankija on esitanud üksikasjalikud funktsionaalsused, mida „hoida ja hallata“ nõue peab täitma. Sellist detailset loetelu nõutud funktsioonidest aga Kutses algselt esitatud polnud, kuigi ei ole mingit põhjust, miks tingimuse sisu ei võinuks juba algselt olla Kutses sellises detailsusastmes.

5. Hankija, **Tallinna Linnateater**, vaidleb vaidlustusele vastu.

5.1. Materiaalõiguslikult kohalduvad Riigihankele üksnes RHS §-is 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtted. Asjakohatud on Vaidlustaja viited Euroopa Liidu avaliku sektori riigihangete direktiivile 2014/24 ning seda tõlgendavale Euroopa Kohtu praktikale.

RHS-i eesmärkidest ei tulene iseenesest Hankijale siduvaid kohustusi ja ettevõtjale subjektiivseid õigusi.

5.2. Rakenduse nõue

5.2.1. Vaidlustaja väidab, et RHS § 3 p-idega 2 ja 3 (proportsionaalsuse ja konkurentsi efektiivse ärakasutamise põhimõtted) on vastuolus Kutse p-ides 2.4.3, 2.6.1, 2.6.4 ja 3.3.2 kajastuv nõue, et pakutaval platvormil peab olema spetsiaalselt mobiiltelefoni jaoks loodud ja selles kasutatav rakendus (ing k *native app*). Hankija ei nõustu sellega. Vaidlustaja soovib juriidiliste vahenditega kaitsta oma ärimudelit ega soovi kaasa tulla Eesti ühe külastatavama teatri (kui

туру nõudluse poole esindaja) soovide ja vajadustega. Ükski õigusakt ei kohusta Vaidlustajat pakkumust esitama ja Vaidlustajal ei ole õigust nõuda, et kui tema ei ole valmis tegema investeeringuid enda pakutavate toodete-teenuste edasiarendamiseks, ei tohiks seda teha ka teised turuosalised. Vaidlustaja ei saa keelata Hankijal tellimast oma soovide ja vajaduste täitmiseks midagi paremat kui see, mida pakub Vaidlustaja.

5.2.2. Vaidlustajal on olemas nn mobiilisõbralik veebileht (PWA), mida Vaidlustaja püüab paljasõnaliselt presenteerida kui mobiilirakendusega samaväärset. PWA ei ole mobiilirakendusega samaväärne.

5.2.3. Hankija soovib endale ja oma publikule parimat ning mitte rahulduda keskpärasega. Riigihankes kehtestatud tingimused ei pea olema pakkujale meelepärased. Riigikohus on sedastanud, et *Hankijal ei ole kohustust hankida valdkonna miinimumnõuetele vastavat toodet, vaid tal on õigus kehtestada enda eesmärkidele vastavad täiendavad tingimused, lähtudes mh oma varasematest kogemustest. Senikaua kuni tingimusele on objektiivne põhjendus olemas ja see ei ole diskrimineeriv, ei ole tingimus [ebaseaduslik].*

Hankijal on riigihanke tingimuste määratlemisel avar kaalutlusruum ning selle kohtulik kontroll on piiratud. Kohus saab sekkuda vaid juhul, kui hankija kehtestatud tingimused on ilmselgelt asjakohatud, meelevaldsed või vastuolus RHS §-ga 3 ning õiguse üldpõhimõtetega.

5.2.4. Hankija peab olema suuteline vaidluse korral ära näitama, et vaidlustatud tingimuse kehtestamiseks esinevad mõistlikud põhjendused. See kehtib ka juhul, kui vaidlustatud punktide tõttu võib hankes sobivaks osutada vaid ühe ettevõtja toode. Määrav on Hankija nägemus oma vajadustest, mitte Vaidlustaja nägemus Hankija vajadustest.

5.2.5. Sisulis-tehnilised põhjendused

5.2.5.1. PWA-l ja *native*-rakendusel on sarnaseid funktsioone, kuid nende tehnoloogiline erinevus ja turupositsioon (Androidi ja Apple'i operatsioonisüsteemide vaates) on oluliselt erinevad. PWA on suunatud peamiselt ühekordsete ostude tegemiseks, neid on soodsam luua ja kergem uuendada, kuid nende eesmärk ei ole luua kliendiga pikaajalist suhet ega ehitada kliendilojaalsust. Hankija üks eesmärke on koguda kliendihalduse tarbeks teavet klientide tarbimisharjumuste osas. Ka soovib Hankija turunduslikel eesmärkidel saata klientidele nn *push*-teavitusi. See on võimalik oluliselt paremini *native*-rakenduse kaudu.

5.2.5.2. Oluline on ka IT-lahenduse turvalisus. *Native*-rakenduste puhul tagab turvalisuse see, et nad on läbinud rakendustepoe (nt Apple Store) ulatuslikud testid ning kontrollid. PWA-del sellised kontrollid puuduvad.

5.2.5.3. PWA-del suure tõenäosusega ei ole nn *offline*-võimekust.

5.2.5.4. Vahe on ka PWA-de ja *native*-rakenduste jõudluses. Hankijale on oluline, et rakendused oleksid lühikese ajaperioodi jooksul võimelised vastu võtma suures koguses kliente ning neid puudutavat teavet. Võrreldes PWA-dega saavad *native*-rakendused pakkuda personaliseeritumat ning kindlamat infovoogude kontrollimist ja haldamist. *Native*-rakendused laadivad 2–3 korda kiiremini kui PWA-d, kuna rakendused suudavad andmeid säilitada seadmes endas.

5.2.5.5. PWA-de turupositsioon on ebakindel. Nt kaks aastat tagasi keelas Apple PWA-d oma operatsioonisüsteemis (iOS), kuna see mõjutab Apple'i enda ärilisi eesmärke. Apple taganes oma otsusest, ent kaitsmaks oma ärihuve, seab PWA-dele erinevaid piiranguid iOS-is. Hankija ei saa PWA-le pikemas perspektiivis kindel olla, vähemasti iOS-i kontekstis. Apple ehitab oma süsteemides usaldust *native*-rakendustele ja suunab kasutajaid eelistama just neid.

5.2.5.6. Hankija ei saa eirata üleilmseid suundumusi ning tarbijate harjumusi. Maailma juhtivad piletimüügiplatvormid on välja arendanud *native*-rakendus. Põhjuseks on turvalisus, usaldus, sügavam kasutajakogemus, info kogumise võimekus ning üldine kliendipoolne kasutajamugavus. Hiljutine põhjalik ülevaade näitab, et 68% maailma piletimüügist toimub tänaseks läbi *native*-rakenduste.

5.2.5.7. 90% kogu mobiiltelefonide kasutusest leiab aset läbi *native*-rakenduste (äppide) ning ainult 10% ulatuses sirvitakse veebi. Hankijast ei ole mõistlik ega jätkusuutlik suunata oma külastajaid meediumisse, mis statistiliselt leiab vähe (aina vähem) kasutust. Hankija soov on pakkuda piletisoetajatele parimat, sh mugavaimat ja turvalisimat kasutajakogemust. Pisimgi ebamugavus või liigse liigtuse vajadus võib klienti heidutada ja mujale suunata.

5.2.5.8. *Native*-rakendus võimaldab Hankijal oma klienti tõhusamalt enda külge kinnistada. Võimalik on luua otsekontakt, olla pidevas ja operatiivses infovahetuses, luua tähenduslikum kontakt ilma vahendajateta.

5.3. Hoidmise ja haldamise nõue

Vaidlustaja väidab täiendavalt, et RHS § 3 p-iga 1 on vastuolus Kutse p-is 2.6.4 kajastuv nõue, et piletiostjal peab olema võimalik „hoida ja hallata“ oma ostetud pileteid mobiilirakenduses. Vaidlustaja ei saa sellest nõudest aru. Hankija on veendumusel, et mõistlik turuosaline ei saa „hoidmise“ nõuet mõista teisiti kui et piletiostjal on mobiilirakenduses oma isiklikule kontole sisse logides vahetu ja turvaline ligipääs kõigile enda ostetud kehtivatele piletitele ning rakendus võimaldab kuvada pileti põhiandmeid ja sisenemiskontrolliks vajalikku unikaalset QR- või vöökoodi otse nutitelefoni ekraanilt, ilma et ostja peaks piletit e-kirjadest või mingitest failidest eraldi otsima. E-piletite „haldamise“ all mõistetakse selliseid üldlevinud ja tänaseks elementaarseks kujunenud funktsioone nagu ürituse kiire ja mugav lisamine kalendrirakendustesse või pileti PDF-kujul allalaadimine ja teistele isikutele jagamine või edasi saatmine.

5.4. 29.06.2026 täiendas Hankija oma seisukohti järgnevalt.

5.4.1. Vaidlustaja ei ole väitnud, et Hankija viidatud allikatest pärinev teave oleks ebausaldusväärne või ebaõige. Hankija on teinud ostumenetlusele põhjaliku ettevalmistustöö ja alusetu on Vaidlustaja väide, et *Hankija on tagantjäreli asunud rakenduse nõudele põhjendusi välja guugeldama*. RHS ei nõua, et Hankija peaks Kutsesse sisse kirjutama kogu teabe, mis hangitava asja, teenuse või ehitustööga seondub. Hankijal tuleb riigihanke alusdokumentide tingimusi põhjendada juhul, kui esitatud on vastav vaidlustus, ning Hankija on seda teinud.

5.4.2. Hankija on möönnud, et turul pakub soovivat lahendust vaid üks pakkuja, kuid see ei olegi tähtis, kui seatud nõuetele leidub legitiimne põhjendus.

5.4.3. Mobiilirakendus ei ole vaidlusaluses hankes midagi „kõrvalist“ vaid tegu on hangitava teenuste komplekti keskse elemendiga. Hankija hangib piletimüügiplatvormi ja kliendihalduse teenust, mistap on küsimus sellest, milliste meediumite kaudu saab teatrihuviline endale pileteid soetada, tähtis.

5.4.4. Kõik Vaidlustaja väited on jätkuvalt paljasõnalised. Vaidlustaja ei ole isegi soostunud avama, millest ta õieti räägib: Vaidlustaja räägib API-st, LCP-st ja CDN-ist ilma neid erialalühendeid defineerimata või sisuliselt lahti selgitamata.

5.4.5. Rakenduse nõue

5.4.5.1. Hankijal ei ole tal kohustust rahulduda vähema või halvemaga, et mõnele turuosalisele

rahulolu pakkuda, edendada tema ärimudelit või tekitada konkurentsi kunstlikult juurde. Kui hankijal on mõistlikud põhjused tahta turul saadaolevast parimat (nt tehnoloogiliselt ja kasutajamugavuse poolest kõige arenenumat), siis võib ta seda hankida, isegi kui Hankija soovidele ja vajadustele suudab juhtumisi vastata vaid üks turuosaline.

5.4.5.2. Vaidlustaja on kahel puhul möönnud Hankija väidete paikapidavust: *native*-rakenduste ja PWA-de puhul võivad erinevused seisneda kasutusmugavuses või seadistamises ja PWA-d töötavad brauseris, mistõttu on need üldjuhul *native*-rakendustest aeglasemad. Kuna Vaidlustaja on tunnistanud, et vähemalt teatud aspektides esineb *native*-rakenduste ja PWA-de puhul kvalitatiivseid erinevusi. Sellest hoolimata püüab Vaidlustaja argumenteerida, et Hankija peaks oma nõudmisi leevendada, et pakkuda saaks ka teenust, millel Hankija soove ja vajadusi rahuldavat omadusi/kvaliteeti ei ole.

5.4.5.3. Andmaks enda vastuses öeldule autoriteetselt ja erapooletut toetust, esitab Hankija Tallinna Tehnikaülikooli IT-kolledži lektori, 30+ aasta pikkuse tarkvara arendamise kogemusega ja 10+ aastat ülikoolis platvormipõhistest mobiilirakendustest (Android, iOS), hübriidmobiilirakendustest (Flutter/Dart, React Native, Xamarin, PWA jne) ning Javascriptist loenguid andva A. K. eksperdiarvamuse. Ka valdkonna tunnustatud ekspert kinnitab, et *native*-rakendusel on PWA ees mitmeid eeliseid, nii infotehnoloogilisi kui kasutajamugavusega seotuid. Ekspert tunnustab, et *native*-rakendus ja PWA ei ole samaväärsed. Järelikult ei ole Hankijast meelevaldne nõuda *native*-rakenduse põhist piletimüüki ja -haldust.

5.4.6. Hoidmise ja haldamise nõue

Vaidlustaja esitas vaidlustuses väite, et ta ei saa Kutse p-ist 2.6.4 aru ning Hankija pidi selle sätte Vaidlustajale lahti seletama. Vaidlustaja ei ole pärast Hankija vastuse saamist öelnud, et Hankija selgitused termini „hoidma ja haldama“ kohta oleksid kohatud või väärad või et keskmine mõistlik turuosaline kindlasti ei saa seda samamoodi mõista.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

6. Menetlusreeglid

Puudub vaidlus, et Hankija viib läbi riigihanget, mille hankelepingu eeldatav maksumus jääb alla RHS § 14 lg-s 1 sätestatud lihthanke piirmäära. Kui hankijal on hankekorra kehtestamise kohustus (RHS § 9 lg 1), siis sätestatakse alla lihthanke piirmäära jäävate asjade ostmise ning teenuste ja ehitustööde tellimise kord seal (RHS § 9 lg 4 p 3). Antud juhul on Hankija kinnitanud, et talle kehtib Tallinna hankekord (edaspidi Kord), milles ostumenetluse korraldamist reguleerib § 9, sh on Hankija kehtestanud vastavalt Korra § 9 lg-le 4 Kutse.

7. Hankija on rõhutanud, et talle ei kohaldu Riigihanke midagi muud peale RHS-is sätestatud üldpõhimõtete (RHS § 3) ja Korra, sh nähtub üldpõhimõtete kohaldamise kohustus selgelt ka Korra § 9 lg 3 esimesest lausest (*Riigihanke eest vastutav isik peab ostumenetluse läbiviimisel vältima huvide konflikti ja lähtuma riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetest, tegutsedes läbipaistvalt ja kontrollitavalt, koheldes kõiki ostumenetluses osalevaid ettevõtjaid võrdselt, tagades konkurentsi efektiivse ärakasutamise riigihankel ning linna rahaliste vahendite säästliku ja otstarbeka kasutamise*), kuid see ei ole takistanud Hankijat sisuliselt kohaldamast RHS § 88 lg-d 7, mille kohaselt ei tohi tehniline kirjeldus [---] *tekitada objektiivselt põhjendamatuid takistusi riigihangete avamisel konkurentsile*. Praegusel juhul Hankija isegi ei väida, et hangitava teenuse osas oleks Eesti turul konkurents (potentsiaalseid pakkujaid, kes vaidlustatud Kutse punktides esitatud tehnilisele kirjeldusele vastavat teenust pakuvad, on Eestis üks ja alla riigihanke piirmäära jääv Riigihange, mille kohta pole avaldatud teadet isegi riigihangete registris, ei ole ilmselgelt suunatud rahvusvahelistele turgudele). Seega vaidlustusmenetluses puudub vajadus kontrollida

konkurentsi olemasolu, sest seda on Kutse tingimustega vaieldamatult piiratud.

Hankija väitel on tal õigus konkurentsi piirata, kuna tal on selleks objektiivsed ja kaalukad põhjused.

8. Vaidlustuskomisjoni arvates ei ole usutav, et Hankija on algusest peale soovinud konkurentsi piirata.

8.1 Korra § 9 lg 11 kohaselt edastab vastutav isik *ostumenetluse kutse võimalusel vähemalt kolmele ettevõtjale* [---]. Hankijal on kohustus tagada konkurentsi efektiivne ärakasutamise riigihankel, mistõttu ei tähenda *võimalus* Kutse saatmist suvalistele/juhuslikele ettevõtetele, vaid *võimalus* Korra mõttes on ilmselgelt sisustatav kutse saatmise kaudu ettevõtetele, kes on Riigihankes osalemisest huvitatud, kes pakuvad turul vastavasisulist teenust ja kes konkureerivad vastavas kaubagrupid, mistõttu kui Hankija väidab, et otsus Riigihankes konkurentsi piirata oli tahtlik, teadlik ja tehtud enne Riigihanke alustamist, siis pole mingit arusaadavat põhjust, miks pidas Hankija üldse võimalikuks Vaidlustajale Kutse saatmist.

Kuna Hankija isegi ei väida, et peale Sviby OÜ oleks ühelgi ettevõtjal veel võimalik RHAD-is nõutavatel tingimustel teenust osutada, siis Hankijal ei olnud tegelikku võimalust Eestis vähemalt kolmele ettevõtjale Kutset saata. Arvestades asjaolu, et Kutse saadeti ettevõtetele 04.06.2026 koos kohustusega esitada pakkumused 12.06.2026, ei saanud Hankija olla mõistlikult ka arvamusel, et ettevõtjad, kellele Kutse saadetakse, kuid kellel mobiilirakendust olemas ei ole, saavad pakkumuste esitamiseks antud 8 päeva jooksul nõuetekohase mobiilirakenduse oma piletimüügiplatvormi lisada.

8.2. Korra § 9 lg 9 sätestab: *Ostumenetluse kutses ei tohi nimetada kindlat ostuallikat, protsessi, kaubamärki, patenti, tüüpi, päritolu ega tootmisviisi, mis võiks anda mõnele ettevõtjale või tootele eeliseid teiste ees või nende osaluse välistada. See keeld ei kehti juhul, kui see on lepingu esemest tulenevalt vältimatult vajalik põhjusel, et riigihanke eseme tehnilist kirjeldust ei ole võimalik teisiti piisavalt täpselt ja üheselt mõistetavalt kirjeldada. Sellisele viitele lisatakse märge „või sellega samaväärne“.* Tükikese sellest on Hankija ümber kirjutanud ka Kutse p-i 1.3: *Iga viidet, mille hankija teeb kutses mõnele standardile, tehnilisele tunnusele, kontrollsüsteemile, ostuallikale, protsessile, kaubamärgile, patendile, tüübile, päritolule või tootmisviisile, tuleb lugeda selliselt, et see on täiendatud märkega „või sellega samaväärne“.* Seega nii Kord kui ka Kutse kehtestavad nn tehnoloogia- ja tootjaneutraalsuse põhimõtte, mis on Hankijale Riigihankes järgimiseks kohustuslik. Sõltumata sellest, kas kindla ostuallika, protsessi, kaubamärgi, patendi, tüübi, päritolu või tootmisviisi nimetamine on lepingu esemest tulenevalt vältimatult vajalik või mitte, tuleb vastavat nõuet *lugeda selliselt, et see on täiendatud märkega „või sellega samaväärne“.*

Vaatamata sellele, et Kutse p-is 1.3 on märgitud, et viidete kasutamise keeld Riigihankes rakendub, on Hankija asunud vaidlustusmenetluses tõendama, et mobiilirakenduse nõude osas see ikka ei rakendu ja pealegi ei ole PWA samaväärne mobiilirakenduse nõudega. Seda, kas miski on millegagi samaväärne Korra § 9 lg 9 või Kutse p-i 1.3 mõttes peaks Hankija kontrollima, hindama ja põhjendama pärast pakkumuste esitamist. Kuna Hankija on aga seisukohal, et mobiilirakendus (*native*-rakendus) on Riigihankes ainuvõimalik tehniline lahendus ja veebirakendus (PWA või mobiilivaade) on teistsugune tehniline lahendus, mida Hankija hankida ei soovi, siis nõutava tehnilise lahenduse osas samaväärsuse küsimust Kutse p-i 1.3 mõttes üldse ei tõusetugi. Kui Hankija soovis täpselt ühe pakkuja teenust ja tal pole olnud kunagi mingit kavatsust osta midagi muud või midagi samaväärset, siis puudus tal igasugune mõistlik eesmärk saata Kutse Vaidlustajale ja lubada Riigihankes millegi samaväärse esitamist.

8.3. Märkimisväärne on, et olukorras, *kui tellimuse saab teha ainult ühelt ettevõtjalt või kui lepingu saab sõlmida ainult ühe ettevõtjaga muu hulgas tehnilistel põhjustel, ainuõiguste, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste kaitsega seotud põhjustel, kui puudub mõistlik*

alternatiiv ja konkurentsi puudumine ei tulene ostumenetluses esitatud tingimuste kunstlikust kitsendamisest, või kunstilistel põhjustel, sealhulgas unikaalse kunstiteose või kunstilise esituse loomisel või omandamisel võinuks Hankija Korrast nähtuvalt ostumenetluse läbi viia võrdlevaid pakkumusi küsimata (Korra § 9 lg 18 p 2). Näiline Riigihankes osalemise või millegi samaväärse pakkumiseks võimaluse andmine ei ole RHS-is ja Korras sätestatud üldpõhimõtetele rohkem kooskõlas kui võrdlevate pakkumuste küsimata jätmine.

9. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et vaidlus ei käi selle üle, kas *native*-rakendus on parem kui PWA, vaid selle üle, kas *native*-rakenduse nõue, mis kahjustab Riigihanke konkrentsile avatuse nõuet, on Riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalne, asjakohane ja põhjendatud (RHS § 3 p 2). Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et ei ole.

9.1. Hankija ei või piirata konkurentsi rohkem kui vaja, st kui sama eesmärgi saavutamine on võimalik leebemate tingimustega, siis ei pea Hankija saama osta maailma kõige paremat, ilusamat, innovaatilisemat, mugavamat jne asja/teenust vaid seetõttu, et ta seda tahab (RHS § 3 p-is 2 proportsionaalsuse põhimõtte nõuab, et eesmärgi saavutamiseks valitud vahendid peavad olema tasakaalus ja ei tohi koormata asjaosalisi rohkem kui vaja).

9.2. Hankija väidab vastuses vaidlustusele kokkuvõtlikult, et *native*-rakendusel on *push*-teavitused paremad, jõudlus on parem, turvalisus on parem, turutrend on *native*-rakenduste suunas (PWA-de turupositsioon on ebakindel), *offline*-võimekus PWA-l ilmselt puudub. Vaidlustaja on piisavalt põhjendanud, et Hankija argumentatsioon PWA-de turupositsiooni ebakindlusest ei ole õige (vaidlustuskomisjon on seisukohal, et see kui suur osa kasutusest toimub statistiliselt *native*-rakendustes, ei ole ka Riigihankes asjakohane põhjendus, kuna see ei tõenda konkreetse tehnilise nõude vältimatust ega proportsionaalsust), PWA katab reaalselt vajalikud funktsioonid, sh *push*-teavitused ja *offline*-is kasutamise võimalikkuse. Seda, et kõik Hankija nimetatud võimekused on PWA-l olemas, kinnitab tegelikult ka Hankija esitatud A.K. arvamus (tegu ei ole *põhimõtteliselt erineva võimekusega* (vastus 2); *sama eesmärki saab suures osas täita ka korraliku PWA/veebilahenduse ja Apple/Google Walleti piletitega* (vastus 3); *faktina on kõik need võimekused kaasaegses tehniliselt olemas - püsiv sisselogimine, avakuvale paigaldamine, push-teavitused (iOS-il alates versioonist 16.4, märts 2023), lojaalsusprogrammid ja kasutajate taasaktiveerimine* (vastus p 4)). Kokkuvõtlikult nähtub Hankija esitatud A.K. arvamusel, et kõik Hankija vastuses vaidlustusele kirjeldatud põhifunktsioonid on ka PWA-ga täidetavad nagu on kinnitanud Vaidlustaja. Seega Hankija vastuses vaidlustusele esitatud tehnilised põhjendused konkurentsi piiramiseks ja rakenduse nõude esitamiseks ei ole A.K. arvamusel tegelikult kinnitust saanud.

9.3. Isegi kui A.K. arvamusel tuginedes, mille kohta Vaidlustaja pole saanud vaidlustusmenetluses arvamust avaldada, saab öelda, et Apple iOS-i peal on *native*-rakendusel mõningane mugavus-/töökindluseelis, siis Androidiga sama eelist ei ole või on see väike, ja lõppeks on PWA-s ka Apple telefonide kasutajate tarbeks kõik vajalikud funktsionaalsused ja võimekused piletimüügi põhifunktsioonide, mida Hankija nimetab põhifunktsioonideks, täitmiseks olemas. Vaidlustuskomisjoni hinnangul rikub Riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsuse põhimõtet *native*-rakenduse nõue, mis ei piirdu piisavusega (hankida seda, mis on vajalik piletimüügi põhifunktsioonide täitmiseks) ja välistab konkurentsi selleks, et hankida midagi rohkemat kui on piisav ja vajalik. Seega isegi kui A.K. arvamus näitab, et *native*-rakendus on parem vähemalt Apple iOS-i peal, nähtub sellest läbivalt, et *native*-rakendus ei ole funktsioonide täitmiseks ainuvõimalik ja seetõttu vajalik ja *korralik PWA* täidab sama eesmärki.

9.4. Kokkuvõtlikult on vaidlustuskomisjon seisukohal, et isegi kui Hankija teab üldreeglina ise kõige paremini, mida tal vaja on, ei ole antud juhul rakenduse nõue Riigihanke eesmärki arvestades proportsionaalne ega objektiivselt põhjendatud (Hankija ei ole tõendanud, et tema

eesmärgid oleksid saavutatavad üksnes *native*-rakenduse kaudu). Tõsi - viited kasutajamugavusele, turvalisusele ja töökindlusele kirjeldavad *native*-lahenduse eeliseid, kuid mitte selle vältimatust. Konkurentsi piiramist ühe pakkujani ei õigusta see, kui üks tehnoloogia on mõnes aspektis veidi parem. A.K. arvamuses toodud erinevused (nt iOS-i eripärad, *push*-teavituste töökindlus, paigaldamise lihtsus) kinnitavad üksnes, et *native*-rakendus võib teatud olukordades olla eelistatum, kuid ei tõenda, et PWA või muu veebipõhine lahendus ei suudaks Hankija eesmärke täita.

10. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjonile arusaadavalt tegemist Hankija subjektiivse eelistuse, mitte põhjendatud vajadusega ja Hankija eesmärgid oleks kirjeldatavad Riigihanke avamiseks konkrentsile ka funktsionaalsete nõuetena ilma ühte tehnoloogilist lahendust (*native*-rakendus) nimetamata (nt mobiilne ligipääs, *offline*-kättesaadavus, teavituste edastamine, kasutajakonto funktsionaalsus). Seega konkurentsi välistavad Kutse p-id 2.4.3, 2.6.1 ja 2.6.4, mis kirjutavad ette konkreetse tehnilise teostusviisi (spetsiaalselt mobiiltelefoni jaoks loodud mobiilirakenduse) on vastuolus riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega, eeskätt proportsionaalsuse ja konkurentsi efektiivse ärakasutamise põhimõttega (RHS § 3 p 2) ja vaidlustuskomisjon kohustab Hankijat viima viidatud Kutse punktid rakenduse nõude osas vastavusse õigusaktidega ettenähtud nõuetega.

11. Hoidmise ja haldamise nõude osas heidab Vaidlustaja ette, et see ei ole läbipaistev ja arusaadav.

Igasuguse arusaamatuse või ebaselguse, mis riigihankes osalemisest huvitatud isikul enne pakkumuse esitamist paratamatult tekkida võib, kõrvaldamise kohane vahend ei ole vaidlustuse esitamine. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et antud juhul oleks Vaidlustaja etteheide olnud kõrvaldatav selgituste küsimisega, millise selgituse on Hankija vaidlustusmenetluses ka andnud. Asjaolu, et Hankija antud selgitused võimaldavad Kutse p-is 3.3.2 esitatut paremini mõista ei tähenda, et Kutse p 3.3.2 oleks iseenesest sellisena õigusvastane.

12. Vaidlustusmenetluse kulud.

Lähtudes sellest, et vaidlustus rahuldatakse RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel osaliselt, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 2.

12.1. Vaidlustaja on esitanud tähtaegselt taotluse lepinguliste esindajate kulude väljamõistmiseks kogusummas 3795,50 eurot (käibemaksuta) 13,2 tunni õigusabi osutamise eest keskmise tunnihinnaga 287,54 eurot. Vaidlustuskomisjon leiab, et asja keerukust ja töömahtu arvestades (materjalid ei ole mahukad ja vaidlus ei ole õiguslikult keeruline) on Vaidlustaja lepinguliste esindajate kulud ülepaisutatud. Kolme tavalisest kõrgema tunnitasumääraga esindaja kaasamine sisuliselt ühe nõude (*native*-rakendus) vaidlustamiseks, mis oli hõlmatud kolme Kutse punktiga, on isegi puhkuste perioodil ebavajalik. Hoidmise ja haldamise nõude vaidlustamise osakaal vaidlustustest on minimaalne ega ületa vaidlustuskomisjoni hinnangul 10% vaidlustuse mahust (Riigikohus on kohtuasjas 3-20-1198, p 28, asunud seisukohale, et vaidlustuse rahuldamise proportsiooni ei tule mõõta mitte nõudeid mehaaniliselt loendades vaid hinnanguliselt nende sisulist kaalu arvestades).

Seega vaidlustuskomisjoni hinnangul on vajalik ja põhjendatud Vaidlustaja lepinguliste esindajate kulu 8 tunni õigusabi osutamise eest 2300,32 eurot (käibemaksuta), millest tuleb Hankijalt välja mõista 90%, so 2070,29 eurot. Lisaks tuleb Hankijalt välja mõista riigilõiv samas proportsioonis, so 1152 eurot.

12.2. Hankija on esitanud tähtaegselt taotluse lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks kogusummas 4350 eurot (käibemaksuta) 19 tunni 20 minuti õigusabi osutamise eest tunnihinnaga 225 eurot. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et isegi kui Hankija esindaja oli kohustatud tegelema paralleelselt kahe olulises osas samasisulise vaidlustusega, ei saanud ta samal ajal kulutada aega kahekordselt ja tekitada selliselt ka kahekordseid kulusid, nt

25.06.2026 kell 13.40 telefoninõupidamine kliendiga 10 minutit vaidlustusaja 128-26/- ja
25.06.2026 kell 13.39 telefoninõupidamine kliendiga 10 minutit vaidlustusajas 129-26/-.
Samal ajal on kirjutatud ka vastuseid, tutvutud eksperdi sisendiga, suheldud eksperdiga jm.
Arvestades asjaolu, et vaidlustus ei olnud mahukas ega keerukas ja Hankija seisukohad olid
kahes vaidlustusmenetluses olulises osas samasisulised, on vaidlustuskomisjoni hinnangul
vajalikud ja põhjendatud kulud selles vaidlustusmenetluses 8 tunni õigusabi osutamise eest
summas 1800 eurot käibemaksuta. Märkimisväärne on, et kulud suurenesid mh seoses *eksperdi*
sisendiga, mis ei puutu sisuliselt vaidlustusse osas, milles see rahuldatakse. Seega
vaidlustuskomisjoni hinnangul on Hankija kulud vaidlustuse rahuldamata jätmise osas
vajalikud ja põhjendatud 0,7 tunni eest summas 157,50 eurot (käibemaksuta).

(allkirjastatud digitaalselt)
Angelika Timusk